

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ
ДАМУ АГЕНТТІГІ

АГЕНТСТВО ПО ЗАЩИТЕ
И РАЗВИТИЮ КОНКУРЕНЦИИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қаласы,
Мәңгілік ел даңғылы, 8
1-кіреберіс, «Министрліктер үйі»
тел.: +7 (7172) 74 34 01, 74 96 64

010000, город Нур-Султан, проспект Мангилик ел, 8
1-подъезд, «Дом Министерств»
тел.: +7 (7172) 74 34 01, 74 96 64

№

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
«Ақ жол» фракциясы
депутаттарына

04.02.2022 ж. № ДЗ-39 сауалына

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігі (бұдан әрі – *Агенттік*) Сіздің мұнай өнімдерін бөлшек сауда арқылы өткізушілердің проблемалық мәселелеріне қатысты сұрауыңызды қарап, келесіні хабарлайды.

Мұнай өнімдеріне тең қолжетімділіктің болмауы және ресурс ұстаушылардан жанар-жағармай материалдарын тікелей бөлшек сауда сатушыларға өткізу жөніндегі шараларды қамтамасыз ету туралы.

Өндірілетін мұнай өнімдерінің көлеміне қолжетімділікті қамтамасыз ету бойынша ағымдағы жағдай нарықтың жоғары шоғырлану дәрежесіне байланысты.

Көтерме сауда нарығында негізгі мұнай жеткізушілер – «Petrosun» ЖШС, «Petroleum Operating» ЖШС және «Қазмұнайгаз» АҚ - ішкі нарыққа мұнай жеткізудің жалпы көлемінің 80% алып, «СНРС» және «ҚазМұнайГаз» тобына кіретін жер қойнауын пайдаланушылардан шикізат сатып алады.

11 млн. тонна мұнай өнімдерінің үштен екісі тікелей бөлшек сауда желілеріне, үштен бірі, әдетте, қандай да бір инфрақұрылымы жоқ қайталама көтерме сауда жеткізушілеріне өткізіледі.

Бұл ретте, егер Sinooil ЖМҚС желілері көлемдерін тікелей өзінің үлестес «Petrosun» ЖШС компаниясынан сатып алса, онда «Petro Retail» ЖШС - осы желінің бұрынғы меншік иесі – «ҚазМұнайГаз» АҚ-дан сатып алады.

Тәуелсіз желілер, оның ішінде өңірлік және ұсақ желілері сатып алу көлемінің 5-тен 30%-на дейін бастапқы көтерме жеткізушілерден, ал жетіспейтін көлемдері делдалдардан жүзеге асырылады.

Осыған байланысты, Агенттік мұнай базаларының иелерін олардың сақтау қуаттарына сәйкес көлемде қоспағанда, заңнамалық деңгейде қайталама көтерме

жеткізуші тұлғасында осы практиканы алып тастау қажет деп санайды.

Қазіргі уақытта «Мұнай өнімдерінің жекелеген түрлерін өндіруді және олардың айналымын мемлекеттік реттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына тиісті түзетулер «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Мемлекет басшысының жекелеген тапсырмаларын іске асыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасына енгізіледі және тиісті тәртіппен Парламент Мәжілісіне енгізілетін болады.

Бұл ресурс ұстаушылардан бөлшек сауда сатушыларға дейін мұнай өнімдерін тікелей жеткізуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, мұнай өнімдерін тең бөлу мақсатында биржалық сауда құралдарын дамыту қажет.

Агенттіктің бастамасымен 2021 жылдан бастап мұнай өнімдерінің алғашқы биржалық сауда-саттығы іске қосылды.

Бүгінгі күні 2021 жылғы 31 наурыздан бастап 28 желтоқсанды қоса алғанда 36 сатып алушыға 25,7 млрд.теңгеден астам ақша айналымы кезінде 126,5 мың тонна бензин (АИ-92 және АИ-95) сатылды.

180 күнтізбелік күн мерзімге бензин мен дизель отынына бағаларды уақытша реттеудің енгізілуіне байланысты 2022 жылғы қаңтар-сәуір кезеңінде мұнай өнімдерін жеткізу жоспары шеңберінде мұнай өнімдерін өндіру саласындағы уәкілетті органның тауар биржалары арқылы өткізу көлемі 0% деңгейінде белгіленді.

Сауда-саттықты қайта бастау туралы шешім нарықтағы жағдай тұрақталғаннан кейін қабылданатын болады.

Мұнай өнімдері субъектілерінің бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнамаға сәйкестігі тұрғысынан тексеру іс-шараларын жүзеге асыруға қатысты

Бүгінгі күні Агенттік мұнай өнімдерін сатуды шектеудің негізділігі тұрғысынан көтерме және бөлшек сауда жеткізушілеріне қатысты бірқатар тексеру іс-шараларын жүргізуде.

12 нарық субъектісіне қатысты тергеулер басталды, оның ішінде, «PetroRetail» ЖШС, «Sinooil» ЖШС, «Гелиос» ЖШС, «Газпромнефть-Қазақстан» ЖШС және т. б.

Сондай-ақ, «Petrosun» ЖШС қатысты үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдалану фактісі бойынша тергеу жүргізілуде.

Төраға

С. Жұманғарин

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ
ДАМУ АГЕНТТІГІ

АГЕНТСТВО ПО ЗАЩИТЕ
И РАЗВИТИЮ КОНКУРЕНЦИИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нур-Сұлтан қаласы,
Мәңгілік ел даңғылы, 8
1-кіреберіс, «Министрліктер үйі»
тел.: +7 (7172) 74 34 01, 74 96 64

010000, город Нур-Султан, проспект Мангилик ел, 8
1-подъезд, «Дом Министерств»
тел.: +7 (7172) 74 34 01, 74 96 64

№

Депутатам
фракции «Ақ жол»
Мажиліса Парламентта
Республики Казахстан

На ДЗ-39 от 04.02.2022 г.

Уважаемые депутаты!

Агентство по защите и развитию конкуренции Республики Казахстан (далее – Агентство), рассмотрев Ваш запрос касательно проблемных вопросов розничных реализаторов нефтепродуктов, сообщает следующее.

Об отсутствии равного доступа к нефтепродуктам и обеспечении мер по реализации горюче-смазочных материалов от ресурсодержателей напрямую розничным реализаторам.

Текущая ситуация с обеспечением доступа к производимым объемам нефтепродуктов связана с высокой степенью концентрации рынка.

На оптовом рынке основные поставщики нефти - ТОО «Petrosun», ТОО «Petroleum Operating» и АО «КазМунайГаз» - приобретают сырье у недропользователей, входящих в группу «СНПС» и «КазМунайГаз», забирая 80% от общего объема поставок нефти на внутренний рынок.

Из 11 млн. тонн нефтепродуктов две трети реализуется напрямую розничным сетям, треть - вторичным оптовым поставщикам, как правило, не имеющим какой-либо инфраструктуры.

При этом, если сеть АЗС Sinooil приобретает объемы напрямую у своей аффилированной компании ТОО «Petrosun», то ТОО «Petro Retail» - у бывшего собственника данной сети - АО «КазМунайГаз».

Независимые сети, в т.ч. региональные и мелкие сети АЗС от 5 до 30% объема закупа осуществляют у первичных оптовых поставщиков, а недостающие объемы – у посредников.

В этой связи, Агентство считает необходимым исключить данную практику в лице вторичного оптового поставщика на законодательном уровне, за исключением владельцев нефтебаз в объемах, соответствующих их мощностям хранения.

В настоящее время соответствующие поправки в Закон Республики Казахстан «О государственном регулировании производства и оборота отдельных видов нефтепродуктов» включаются в проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам реализации отдельных поручений Главы государства» и в соответствующем порядке будут внесены в Мажилис Парламента.

Это позволит обеспечить прямые поставки нефтепродуктов от ресурсодержателей до розничных реализаторов.

Кроме того, в целях равного распределения нефтепродуктов необходимо развитие инструментов биржевой торговли.

По инициативе Агентства с 2021 года запущены первые биржевые торги нефтепродуктами.

На сегодняшний день с 31 марта по 28 декабря 2021 года включительно реализовано 126,5 тыс. тонн бензина (АИ-92 и АИ-95) на 36 покупателей при денежном обороте более 25,7 млрд. тенге.

В связи с введением временного регулирования цен на бензин и дизельное топливо сроком на 180 календарных дней, объем реализации через товарные биржи, уполномоченным органом в области производства нефтепродуктов в рамках плана поставок нефтепродуктов в период с январь по апрель 2022 года установлен на уровне 0 %.

Решение о возобновлении торгов будет принято после стабилизации ситуации на рынке.

Касательно осуществления проверочных мероприятий субъектов нефтепродуктов на предмет соответствия законодательству в сфере защиты конкуренции

На сегодняшний день Агентством проводится ряд проверочных мероприятий в отношении оптовых и розничных поставщиков на предмет обоснованности ограничения реализации нефтепродуктов.

Начаты расследования в отношении 12 субъектов рынка, в числе которых, ТОО «PetroRetail», ТОО «Sinooil», ТОО «Гелиос», ТОО «Газпромнефть-Казахстан» и др.

Также проводится расследование по факту злоупотребления доминирующим или монопольным положением в отношении ТОО «Petrosun».

Председатель

С. Жумангарин